

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 212/2025-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava III) v konaní sp. zn. B3-24C/11/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní sp. zn. B3-24C/11/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B3-24C/11/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **1 500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. februára 2025 (doplnenou 26. marca 2025, 25. apríla 2025 a 14. mája 2025) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“), práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Navrhol prikázať mestskému súdu vo veci konať bez zbytočných prieťahov, priznať finančné zadost'účinenie a náhradu trov konania.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka nesústredného, neefektívneho a ne hospodárneho postupu mestského súdu v konaní o jeho žalobe o určenie vlastníckeho práva k bytu z 26. januára 2021. Sťažovateľ poukazuje na to, že (a) ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je ani po viac ako štyroch rokoch rozhodnuté ani na prvom stupni, (b) dosiaľ nebolo nariadené ani jedno súdne pojednávanie a (c) od posledného úkonu sťažovateľa z 24. septembra 2024 súd nevykonal žiadny procesný úkon. Poukazuje tiež na to, že na jeho podanie z 24. septembra 2024 súd reagoval až 28. februára 2025, t. j. po viac ako piatich mesiacoch.

3. Uznesením č. k. II. ÚS 215/2025-18 zo 16. apríla 2025 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Mestský súd v doručenom vyjadrení poukazuje na opakovanú výmenu zákonného sudcu vo veci sťažovateľa (vo veci v súčasnosti rozhoduje už v poradí štvrtý sudca). Problematicky vníma rozsiahle podania sťažovateľa (v prípade opakovaného návrhu na neodkladné opatrenie s celkom 42 prílohami). Predseda mestského súdu nehodnotí postup súdu ako nesústredený alebo neefektívny, či ne hospodárny a požadované finančné zadost'účinenie považuje za neprimerané.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

6. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

7. Ústavný súd hodnotil celkovú dĺžku konania od podania žaloby 27. januára 2021 v trvaní štyri a pol roka. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, je potrebné konštatovať, že žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov.

8. Pokiaľ ide o správanie samotného sťažovateľa, tento nevyužil sťažnosť pre nečinnosť adresovanú predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedenú skutočnosť ústavný súd zohľadnil pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. Potrebné je tiež poukázať na extrémne rozsiahle podania sťažovateľa, ktoré svojím rozsahom zjavne demotivujú skoré vybavenie vecí – bez ohľadu na to, že na takéto podania má sťažovateľ právo, ich rozsiahlosť má zrejmy vplyv na čas, ktorý je potrebný na vysporiadanie sa s argumentáciou tam uvedenou.

9. Podanú žalobu sťažovateľ doplnil 8. marca 2021 návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom okresný súd rozhodol 3. mája 2021. Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. júla 2021 rozhodnutie o neodkladnom opatrení zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Opätovne bolo o návrhu sťažovateľa rozhodnuté okresným súdom 8. októbra 2021 v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu z 20. decembra 2021. V priebehu súdneho konania neskôr sťažovateľ podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia opätovne, a to 12. februára 2024. O tomto opätovnom návrhu rozhodol okresný súd o neodkladnom opatrení uznesením zo 6. marca 2024 v spojení s odvolacím rozhodnutím z 11. júla 2024.

10. V priebehu súdneho konania došlo niekoľkokrát k výmene zákonného sudcu, keď v súčasnosti vec rieši v poradí štvrtý zákonný sudca. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 25. november 2025.

11. Judikatúra ESLP považuje za ospravedlniteľný čas dobu rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu troch rokov (porov. rozsudok ESLP z 20. 6. 2006 vo veci Obluk proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 69484/01, obdobne III. ÚS 542/2023, III. ÚS 543/2023), je preto potrebné konštatovať, že viac ako štyri roky trvajúce súdne konanie len na prvom stupni bez jediného pojednávania vo veci samej nemožno považovať za ospravedlniteľný čas potrebný na rozhodnutie vo veci sťažovateľa. V okolnostiach posudzovanej veci nemožno konštatovať, že by bol súd úplne nečinný, no súčasne je potrebné poukázať na to, že prevažnú dobu súd rozhodoval o nariadení neodkladného opatrenia. Pre naplnenie spravodlivosti je však potrebné rozhodnúť vo veci samej a ani rozhodovaním o neodkladnom opatrení nemožno ospravedlniť viac ako štvorročné trvanie súdneho sporu. Opakovaná zmena vo veci konajúcich sudcov rovnako neospravedlňuje takýto procesný stav veci. Systémové nedostatky pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017).

12. Trvanie súdneho sporu vybočilo z rámca požiadavky dosiahnutia právoplatného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote. Posudzovaná vec preto odôvodňuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že vo veci dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, ústavný súd doplnil ochranu aj o uloženie príkazu vo veci konať bez zbytočných prietahov v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 10 000 eur. Túto sumu považuje ústavný súd za zrejme neprimeranú. Pri určení sumy finančného zadosťučinenia vzal ústavný súd do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (štyri a pol roka), na druhej strane však aj prístup sťažovateľa a povahu predmetu konania. Ústavný súd v okolnostiach veci považoval za primerané priznanie finančného zadosťučinenia 1 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel.

V.

Trovy konania

15. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

16. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 771,68 eur (bez DPH). Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania za podané doplnenia ústavných sťažností, pretože neobsahovali žiadnu podstatnú ústavnoprávnu argumentáciu s výnimkou oznámenia, že namietané konania trvajú dlhšie, ako tomu bolo v čase podania ústavných sťažností. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane.

17. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu